

Posudek doktorské práce

Alexandr Gregar předložil k obhajobě disertační práci na téma *Město a (jeho) divadlo s podtitulem Příběh královéhradeckého divadelního pahorku: od Elišky Rejčky k Annie Girardot, k novodobým tradicím městských Dionýsií*. V první části popisuje krátce historii divadelního života Hradce Králového od středověkých slavností přes jezuitská představení a měšťanské divadlo Klicpery, kočovníky a spolky až ke vzniku oblastního profesionálního divadla. Tuto pasáž ještě doplnil historií loutkového divadla. V druhé části pak popisuje vývoj hradeckého profesionálního divadla a v třetí části se obecněji zamýšlí nad divadlem v městském veřejném prostoru a nad divadelním festivalem, který se stal pro Hradec Králové velkou událostí a v jistém smyslu i svátkem. V poslední obsáhlejší části práce pak doktorand představuje zrod hradeckého festivalu Divadla evropských regionů a uvádí krátké přehledy účastníků a jejich inscenací od roku 1995 do roku 2005. Tyto „roční zprávy“ pak doplnil některými kritickými ohlasy o jednotlivých inscenacích a festivalu vůbec. Významnou součástí festivalu se stal i tzv. Open Air Program, na jehož zakládání a pořádání se podílel sám doktorand a který zde stručně a zasvěceně popisuje. Práci doplnil soupisy inscenací hlavního programu festivalu i Open Air Programu, články z tisku, seznamem sponzorů a krátkou fotodokumentací.

Od začátku je jasné, že práci psal „hradecký patriot“ v tom dobrém slova smyslu. Místní patriot, který v moři univerzalizmu a všechnoismu globalizující se masové kultury spolutvoří ostrov autentičtější kultury regionální. Neumím si představit, že by manažeři, pracující pro globální masmediální kulturu, měli nějaký hlubší vztah k místu, kde se jejich produkce konají a k jakému konzumentovi směřují. Regionální manažer Gregar je naopak „u sebe“ a „vzná se“ nejen pokud jde o úspěšnost a peníze, ale také v historii místa, kulturní tradici, zabývá se psychologií i sociologií občanů hradecké komunity, a to jak divadelníků, tak i jejich diváků. Patriot Gregar má proto právo být pyšný na vysoce kvalitní, originální a otevřený divadelní festival v Hradci Králové, který spoluzakládal a který si již za těch víc než 15 let vybudoval skvělou reputaci. A

pomohl dokonce i k tomu, že byla urychlena rekonstrukce domů v historické části města.

Zdravou pýchu cítí čtenář v podtextu celé Gregarovy práce a já osobně až na některé gramatické chyby nemám kritické připomínky. Jen u některých přirovnání se dá polemizovat. Např. časté přirovnání hradeckého festivalu k Avignonu není úplně přesné a bylo by dobré dodat, že Avignon zakládá J. Vilar v duchu hledání a návratu k lidovému divadlu a divákovi, což o Hradci tak ne zcela platí. Samozřejmě, ihned se vynoří otázka, co je to dnes lidové divadlo a lidový divák? Může to být opozice vůči masmediální kultuře? Možná. Ani ono přirovnání k „Dionýsiím“ není přesné, protože athénský festival byl jistým druhem filosoficko sociologického metakomentáře, tj. šlo o vyprávění historií „sobě o sobě“, zatímco ona elipsovitá zpětná vazba v Hradci Králové je jiná, a proto mi zdejší otevřený festival připomíná spíše bludiště různě deformujících zrcadel, která jsou nám nastavována. A konečně je tu pojem „svátku“, kterým hradecký festival nepochybně je, ale je to zvláštní „svátek“ jen pro některé diváky města a hosty. „Svátek“, který se děje jen v historickém centru města, ale když jdete kousek dál směrem k nádraží, všude kolem už proudí zase jen všední život. A to platí i pro mnohé jiné festivaly u nás, např. v Plzni, kde není ani toto historické centrum a v městě potkáváte jen pár transparentů uprostřed čilého všedního ruchu. Mimochodem, Gregar si zde touto prací připravil její pokračování, tj. možnost provést hlubší komparaci festivalů u nás. Pak by se ukázalo, čím je jiný festival v Hradci než v Plzni nebo v Ostravě.

Tolik mé podněty k úvahám a diskusi. Jinak práci doktoranda oceňuji a doporučuji k obhajobě.

16.11.2012

Hyvnar Jan